

DECRET 182/2003, de 22 de juliol del DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA de regulació dels serveis d'acolliment diürn de centres de dia per a gent gran. (DOGC núm. 3940 - 05/08/2003Pàg. 15843)

En internet per cortesia de www.inforesidencias.com

L'important allargament de l'esperança de vida de la població produït en les últimes dècades és un fenomen que caracteritza les societats avançades dels primers anys del segle XXI. Aquest fenomen és altament positiu ja que suposa la possibilitat de viure més anys gaudint d'una bona qualitat de vida i participar d'una manera activa en la vida social, i aportar a la societat la riquesa que suposa la pròpia experiència vital.

Aquest fet tant positiu també suposa en alguns casos la necessitat d'atendre els requeriments assistencials que poden tenir determinades persones degut a la pèrdua de capacitats per realitzar d'una manera autònoma i independent les seves activitats de la vida diària. Aquest fet és conegut com a dependències i, tot i que pot aparèixer a qualsevol edat, està més relacionat amb l'envelliment de les persones.

L'atenció i protecció a les persones grans amb dependències és un dels reptes socials que té Catalunya, com també la majoria dels països del nostre entorn econòmic i cultural.

L'atenció a les dependències de les persones grans tradicionalment ha estat proveïda per la família. No obstant, en els últims vint anys i coincidint amb el procés d'incorporació de la dona al món laboral i altres canvis en la sociologia de les unitats familiars, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha desplegat tot un conjunt d'actuacions, orientades a donar atenció a les persones grans dependents. Entre aquestes cal destacar el suport a les famílies, els serveis domiciliaris, els serveis d'acolliment diürn, els habitatges tutelats i les residències assistides.

La majoria de persones grans amb dependència, manifesten la seva preferència per continuar vivint en el seu entorn social i afectiu habitual. De la mateixa manera moltes famílies prefereixen aquesta opció si tenen el suport necessari que els possibiliti conciliar la seva vida familiar i laboral amb la responsabilitat que suposa tenir una persona gran dependent en el nucli familiar.

Aquestes legítimes opcions de vida comporten un ventall important d'opcions assistencials, per la qual cosa el Govern de la Generalitat de Catalunya, i dins d'una acció de política social orientada a les persones, vol impulsar les actuacions dirigides a mantenir a les persones amb dependències en el seu entorn habitual, sempre que sigui possible si aquest és el seu desig.

Seguint les recomanacions efectuades pel Llibre blanc de la gent gran amb dependència, publicat l'octubre de 2002, és necessària l'adaptació i orientació dels diferents serveis i programes dels serveis socials a les necessitats de les persones grans amb dependències i les seves famílies. Aquesta adaptació suposa l'establiment de programes amplis, com ara el programa Viure en família, que tenen per finalitat una acurada personalització de l'atenció i la flexibilització de la provisió dels serveis en els diferents equipaments existents.

Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran, tenen un important paper, com a serveis de proximitat. Tot i així, la demanda per aquests tipus de serveis es molt diversa i depèn d'aspectes tals com són la seva accessibilitat, els horaris d'atenció que s'ofereixen, el cost que suposa pels usuaris o famílies, les característiques geogràfiques on estan ubicats, i els mateixos trets sociològics de les poblacions.

Cal, per tant, establir mesures que flexibilitzin i millorin l'accessibilitat dels serveis d'acolliment diürn, per adaptar-se a les característiques de la demanda abans esmentada.

El Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials i el posterior Decret 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, estableixen la definició dels serveis d'acolliment diürn per a gent gran, així com els serveis, destinataris i condicions materials i funcionals que han de tenir els centres de dia.

El procediment d'accés als serveis socials i programes d'atenció a la gent gran gestionats per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS), i la determinació de les condicions d'accés als centres de dia amb finançament públic, ja siguin els centres de l'ICASS o els centres de dia privats col·laboradors del Programa d'acolliment residencial i de centre de dia de l'ICASS, es troben regulats a l'Ordre de 4 de desembre de 1995, de procediment d'accés als serveis socials i programes d'atenció a la gent gran gestionats per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, amb les modificacions efectuades a la mateixa posteriorment.

Aquest Decret flexibilitza l'organització dels serveis d'acolliment diürn per a gent gran, modifica les condicions materials i funcionals, amplia la cartera de serveis i modifica i millora les condicions d'accessibilitat, tant pel que fa a les condicions d'el·ligibilitat o perfil dels destinataris, com del sistema d'accés, de les obligacions econòmiques de les famílies i la bonificació del transport. Així mateix, amb aquest Decret s'incorpora en una sola norma la regulació del servei d'acolliment diürn de centres de dia i la determinació de les condicions per al seu accés.

Per tot això,

Decreto:

Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte regular els serveis d'acolliment diürn dels centres de dia per a gent gran del Sistema Català de Serveis Socials, així com també aquells que, dins el sistema, integren la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, en el marc de l'ordenament dels serveis socials.

Article 2

Concepte dels serveis d'acolliment diürn per a gent gran

2.1 Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran donen suport a les persones grans que necessiten organització, supervisió i assistència en les activitats de la vida diària i complementen l'atenció pròpia de l'entorn familiar.

2.2 Els objectius dels serveis d'acolliment diürn per a les persones grans, són els següents:

Ofereir un entorn adequat i adaptat a les necessitats d'atenció de les persones.

Afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social.

Mantenir la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions.

Proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

Article 3

Persones usuàries

3.1 Poden ser usuàries d'aquests serveis aquelles persones grans amb residència a Catalunya que precisin l'atenció que s'estableix a l'article anterior.

3.2 Pel que fa als serveis que formen part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, poden ser usuàries, les que reuneixin les condicions de preferència d'accés que s'estableixen a l'article 7 del present Decret.

Article 4

Condicions funcionals generals dels serveis d'acolliment diürn

Per a la prestació de l'acolliment diürn per a gent gran s'hauran d'oferir els següents serveis:

A) Serveis de caràcter bàsic.

Acolliment i convivència.

Manutenció.

Atenció personal en les activitats de la vida diària.

Higiene personal.

Readaptació funcional i social.

Recuperació dels hàbits d'autonomia.

Dinamització sociocultural.

Activitats de lleure.

Suport personal, social i familiar.

Fisioteràpia.

Seguiment i prevenció de les alteracions de la salut.

B) Serveis de caràcter opcional.
Suport psicològic familiar.
Perruqueria/barberia.
Bugaderia.
Podologia.
Transport adaptat.
Altres, que es puguin incloure dins els objectius d'aquests serveis.

Article 5
Condicions materials del serveis d'acolliment diürn

5.1 Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran es poden prestar:

a) En un establiment específic independent.
b) Integrats en els espais i en el programa funcional d'activitats diürnes d'una residència.
c) Integrats en un centre de serveis destinats a gent gran.

5.2 Als efectes d'aquest Decret s'entén per centre de serveis aquella organització funcional que integra serveis per a gent gran, on es poden prestar a més de l'acolliment diürn, altres serveis de diferents nivells d'atenció, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'atenció i fer-los més accessibles.

5.3 Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran, com a establiment independent disposarà dels espais que es concreten a l'annex 1.

5.4 Els serveis d'acolliment diürn quan es prestin en un centre de serveis disposaran, com a mínim, dels mateixos espais descrits a l'annex 1.

5.5 Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran, quan es prestin en una residència s'integren en l'activitat diürna i, per tant, no és necessari que disposin d'espais diferenciats.

Als efectes de còmput d'espais es tindran en compte els de convivència, que hauran de tenir un mínim de 3 m2 per persona atesa.

Article 6
Personal dels serveis d'acolliment diürn per a gent gran

6.1 Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran han de disposar d'una persona responsable de la direcció tècnica del servei i de personal d'atenció directa en una proporció no inferior al 0,15, garantint l'atenció directa continuada durant les hores que es presta el servei.

6.2 Es podran considerar personal d'atenció directa els professionals amb la titulació adient per donar atenció geriàtrica, animació sociocultural, teràpia ocupacional, fisioteràpia, atenció sanitària, psicològica i social.

6.3 Quan els serveis d'acolliment diürn es prestin en un centre de serveis, el personal d'atenció directa de l'establiment serà comptabilitzat, a efectes de ràtio, en la part proporcional de la seva dedicació als serveis d'acolliment diürn.

Article 7
Condicions d'accés a la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública

7.1 Per a l'accés al serveis d'acolliment diürn de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, es tindran en compte el grau de dependència, l'entorn familiar i social i la capacitat econòmica.

7.2 La valoració de les condicions que s'estableixen, es ponderaran conjuntament als efectes d'establir un ordre de prelación, si és el cas, per a l'accés als serveis d'acolliment diürn de centres de dia de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública.

7.3 La capacitat econòmica no podrà ser en cap cas motiu d'exclusió del serveis.

Article 8
Condicions d'accés als serveis d'acolliment diürn per a gent gran titularitat de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Les condicions per accedir als serveis d'acolliment diürn titularitat de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, relatives a la definició dels diferents aspectes a valorar per a l'accés, el perfil dels beneficiaris dels serveis i els criteris prevalents, s'estableixen a l'annex 2 d'aquest Decret.

Article 9
Contraprestacions dels usuaris i prestacions econòmiques

9.1 En els procediments que s'indiquen a continuació, no s'han de tenir en compte els parents obligats a prestar aliments:

a) Per a la determinació de la contraprestació dels usuaris dels serveis de titularitat de l'ICASS, regulada al Decret 394/1996, de 12 de desembre, pel qual s'estableix el règim de contraprestacions dels usuaris en la prestació de serveis socials i s'aproven els preus públics per a determinats serveis socials prestats per la Generalitat de Catalunya.

b) Per a la determinació de la prestació ecque estableix el Decret 393/1996, de 12 de desembre, sobre prestacions econòmiques d'atenció social a la gent gran.

9.2 Les despeses relatives al transport utilitzat per l'usuari de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública per al trasllat al serveis d'acolliment diürn, quan estiguin degudament acreditades, es deduiran de l'import de la contraprestació corresponent a l'usuari i fins un màxim del 25% del Salari Mínim Interprofessional.

Disposició adicional
En aplicació de que preveu l'article 9 del Decret 188/2001, de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya, els estrangers residents que visquin a Catalunya tenen dret d'accés als serveis d'acolliment diürn de centres de dia per a gent gran en les mateixes condicions que la resta dels ciutadans.

Disposició transitòria
Les condicions materials establertes a l'article 5 i l'annex 1 d'aquest Decret són d'aplicació als serveis d'acolliment diürn que s'inscriguin al Registre d'entitats, serveis i establiments socials amb posterioritat a la seva entrada en vigor.

Disposicions finals

.1 Queden modificades en tot allò que s'oposin o contradiguin al present Decret les disposicions següents: el Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials, modificat pel Decret 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials i concretament el punt 2.3.1 de l'annex; el Decret 394/1996, de 12 de desembre, pel qual s'estableix el règim de contraprestacions dels usuaris en la prestació de serveis socials i s'aproven els preus públics per a determinats serveis socials prestats per la Generalitat de Catalunya; Decret 393/1996, de 12 de desembre, sobre prestacions econòmiques d'atenció social a al gent gran.

.2 Aquest Decret entrarà en vigor al mes de la seva publicació al DOGC.

Barcelona, 22 de juliol de 2003
Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya
Irene Rigau i Oliver
Consellera de Benestar i Família

Annex 1
Condicions materials del serveis d'acolliment diürn quan es presti en establiment independent
Sala gran polivalent: un espai divisible (mínim 3 m2/persona atesa).
Vestuari usuaris.
Control medicació, infermeria i arxiu d'expedients assistencials (6 m2).
Dutxa geriàtrica (1 com a mínim, a incrementar en proporció 1/30).
Cuina o office.
Fisioteràpia (mínim 3 m2/persona).
Despatx professional (12 m2).
Vestíbul i recepció.
Serveis higiènics (1 com a mínim per sexe, a incrementar en proporció 1/10).
Vestidors del personal.
Pel que fa als serveis opcionals que s'indiquen a continuació s'haurà de preveure els espais suficients per poder ofertar-los:
Bugaderia i magatzem de roba.
Perruqueria/barberia.
Podologia.
Espais destinats als professionals.

Annex 2
Condicions d'accés als serveis d'acolliment diürn per a gent gran titularitat de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials
Com a condicions generals d'accés, la persona sol·licitant haurà de tenir 65 anys o més, i residir a Catalunya en el moment de la presentació de la sol·licitud.

No obstant, el requisit d'edat que estableix l'apartat anterior no s'exigirà quan el perfil de l'estat de necessitat de la persona sol·licitant faci necessari el servei a la vista dels informes mèdic i social, i sempre que no existeixi un servei específic més adient.

A) Definició dels diferents aspectes a valorar per a l'accés als serveis d'acolliment diürn per a gent gran.

1. Aspectes socials.

Es tindran en compte els nivells de relació, el suport social i familiar de la persona gran, valorant la capacitat i disponibilitat de les persones properes (parents, veïns i amics) per tenir-ne cura, i poder-li prestar una atenció personal directa i la capacitat econòmica.

1.1 Nivells de relació.

En aquest punt es valora la qualitat de la relació de les persones amb qui conviu. Està categoritzada des de la relació satisfactòria fins als maltractaments.

1.2 Suport social i familiar.

Es quantifica la freqüència i la intensitat d'aquest suport en una graduació de sis categories que van des d'aquells que tenen totes les necessitats cobertes fins d'aquells que no en tenen cap.

2. Aspectes d'autonomia personal.

En aquest apartat es preveuen les activitats bàsiques i instrumentals de la vida diària, l'avaluació cognitiva i les necessitats d'atenció especials.

2.1 Activitats bàsiques de la vida diària.

S'utilitzarà l'índex de dependència que resulti de la suma dels aspectes següents:

Aspecte: alimentar-se.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: vestir-se.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: fer-se la toaleta.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: fer transferències.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: deambular.

Li han de fer, 10 punts, li cal ajuda, 5 punts; cal vigilància, 5 punts i és autònom, 0 punts.

Aspecte: controlar esfínters.

Li han de fer, 10 punts; li cal ajuda, 5 punts; cal vigilància, 0 punts i és autònom 0 punts.

2.2 Habilitats instrumentals de la vida diària.

Es mesuraran les habilitats per realitzar les accions necessàries per conviure en societat (anar a comprar, utilització del transport públic, fer la compra, control de la medicació i dels diners, etc.) de manera independent.

3. Aspectes sobre l'estat de salut.

3.1 Diagnòstic de malalties: per tal d'apreciar l'estat de salut actual del sol·licitant.

3.2 Estabilitat de l'estat de salut: si l'estat de salut de la persona gran està o no estabilitzat amb relació als signes i símptomes de totes les malalties i/o intervencions que s'han identificat.

3.3 Intervencions terapèutiques: sobre les necessitats terapèutiques del sol·licitant (medicació, cures, fisioteràpia, etc.).

3.4 Avaluació cognitiva: per valorar l'estat cognitiu, es categoritzen els alteracions si les hi han, en quatre nivells:

a) Sense alteracions.

b) Lleu.

c) Moderat.

d) Greu.

3.5 Atencions especials: sobre les necessitats d'atencions especials (sonda versical, col·lector, canvis posturals, etc.) del sol·licitant.

B) Perfil dels beneficiaris dels serveis d'acolliment diürn per a gent gran.

Persones amb un grau de dependència mesurada en l'índex d'activitats bàsiques de la vida diària superior o igual a 10 o amb una alteració cognitiva greu.

Aquells sol·licitants que presentin un estat de salut en situació no estable o necessitin atencions com cures, tractaments rehabilitadors per recuperació o readaptació funcional o altres que hagin de ser efectuats per personal sanitari titulat, seran valorats pels equips tècnics que designi l'ICASS, que decidiran si són susceptibles de ser atesos degudament en establiments socials o necessiten un recurs assistencial d'atenció sanitària més complex.

C) Criteris prevalents.

1. Nivell de dependència en les activitats de la vida diària.

Índex de dependència fins a 20 punts, 0 punts.

Índex de dependència de 21 a 40, 5 punts.

Índex de dependència de 41 a 60, 15 punts.

Índex de dependència de 61 a 80, 25 punts.

Índex de dependència superior a 81, 35 punts.

2. Estat cognitiu.

No presenta alteracions, 0 punts.

Presenta alteracions lleus, 10 punts.

Presenta alteracions moderades, 25 punts.

Presenta alteracions greus, 35 punts.

3. Accessibilitat dels serveis.

L'emplaçament de l'habitatge:

Permet obtenir els serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari, 0 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis assistencials comunitaris, 3 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari, 5 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari, 10 punts.

4. Capacitat econòmica.

Contraprestació usuari del 0% del preu públic fixat: 20 punts.

Contraprestació usuari de fins al 25% del preu fixat: 15 punts.

Contraprestació usuari entre el 26% i el 50% del preu fixat: 10 punts.

Contraprestació usuari entre el 51% i el 74% del preu fixat: 5 punts.

Contraprestació usuari de més del 75% del preu fixat 0 punts. (03.195.025)